

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

http://www.floropoulos.gr - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Α. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 16 Μαρτίου 2019

Κείμενο

Οι προεκτάσεις της εξειδίκευσης

Η εξειδίκευση συνδέεται άμεσα με τον καταμερισμό της εργασίας και έχει σχέση με την επιστήμη, την τεχνική, αλλά και την παραγωγή ευρύτερα. Έχει σχέση και με τη χειρωνακτική αλλά και την πνευματική εργασία. Πρέπει να θεωρήσουμε ότι η κατανομή της εργασίας συντελέστηκε σε κάποιο στάδιο του κοινωνικού βίου. Ο μονήρης άνθρωπος αλλά, και ο άνθρωπος της πρώτης κοινωνίας, είχαν σα στόχο να πετύχουν **αυτάρκεια** στα υλικά μέσα και τα εργαλεία. Με άλλα λόγια ήταν κατασκευαστές των πάντων.

Η εξειδίκευση του ατόμου βασίζεται στις φυσικές ικανότητες ή δεξιότητες, ακόμα και κλίσεις του ατόμου, ο εντοπισμός των οποίων είναι απαραίτητος σε κάποια ηλικία. Όμως, καλλιεργείται, αναπτύσσεται, ή και αποχτιέται, με την άσκηση, τη μάθηση, και μάλιστα χωρίς να είναι απαραίτητη κάποια κλίση. Θα 'πρεπε ακόμα να συνδέσουμε την ειδίκευση όχι μόνο με την πρακτική ή τη θεωρητική εκπαίδευση, όχι μόνο με παράγοντες υποκειμενικούς (ικανότητες προσωπικές) αλλά και αντικειμενικούς, με τις ιδιαίτερες συνθήκες ενός τόπου. Σ' ένα μέρος, για παράδειγμα, που υπάρχουν ορυχεία η ειδίκευση είναι, κατά το πλείστο, ανάλογη. Το ίδιο συμβαίνει και όταν κάποιος μετακινείται σε άλλο τόπο για εργασία. Μπορεί εκεί δηλαδή να αποκτήσει μια ειδικότητα ανάλογη με αυτό που επιβάλλουν οι εκεί συνθήκες.

Προσπαθώντας κανείς να εντοπίσει τα αποτελέσματα της εξειδίκευσης θα υιοθετούσε καταρχήν ότι η εξειδίκευση γενικά σημαίνει άνοδο και βελτίωση του επιπέδου της ζωής. Σαν επιμέρους θετικά αποτελέσματα θα μπορούσαμε να επισημάνουμε τη μεγιστοποίηση της απόδοσης, την ποιότητα στο παραγόμενο έργο, τη μείωση του κόστους παραγωγής, τη μείωση του καταβαλλόμενου μόχθου. Επισημαίνουμε ακόμη ότι ο ειδικευμένος σε κάποιον τομέα της παραγωγής κάνει ενέργειες απλές και, επομένως, πρέπει να θεωρηθεί ότι η απλοποίηση που πετυχαίνεται με την εξειδίκευση δεν απαιτεί ιδιαίτερες **πνευματικές ικανότητες** απ' τον εργαζόμενο.

Αντιμετωπίζοντας τώρα το χώρο της επιστήμης θεωρούμε ότι η εξειδίκευση είναι απαραίτητη. Η εξειδίκευση, παρατηρεί ο Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, αποτελεί **αναπόδραστη** ανάγκη, γιατί κανείς δεν έχει το δικαίωμα σήμερα να καυχηθεί ότι κατέχει όλες τις γνώσεις της εποχής του, αφού, απλούστατα, όπως λέει, ο τύπος του ολοκληρωμένου σοφού, κατά το πρότυπο του Αριστοτέλη, του Λεονάρντο ντα Βίντσι ή του Γκαίτε, είναι τώρα απραγματοποίητος. Αφού τη γνώση δεν τη χαρακτηρίζει το πεπερασμένο, η εξειδίκευση στο χώρο της επιστήμης είναι αναγκαία, γιατί επιτρέπει την **αδρομερή** και τέλεια εξέταση, όσο το δυνατό, ενός τομέα. Το παράδειγμα της ιατρικής με τις τόσες ειδικότητες θα ήταν αρκετά πειστικό για το πόσο απαραίτητη είναι η εξειδίκευση στον επιστημονικό χώρο και, γιατί όχι, και στο χώρο της τεχνικής.

Ωστόσο, παρότι, η εξειδίκευση παρουσιάζεται σαν πανάκεια¹ και σαν βασικός συντελεστής της κοινωνικής προόδου, χρειάζεται να δούμε και τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει. Η τυποποίηση, η επανάληψη, ο **καταμερισμός** του έργου, τυποποιεί και τον άνθρωπο, αμβλύνει την ευαισθησία του, κουράζει, οδηγεί στην **αλλοτρίωση**, την έλλειψη δηλαδή ενδιαφέροντος απ' τη μεριά του εργαζόμενου για το παραγόμενο έργο και την ποιότητά του.

Η προωθημένη, σε όλους σχεδόν τους τομείς δραστηριότητας, εξειδίκευση σημαίνει και συνεχώς αυξανόμενη ανεργία, με τεράστιες, όχι μόνο οικονομικές και κοινωνικές, αλλά και πολιτικές προεκτάσεις.

¹ τρόπος επίλυσης κάθε προβλήματος

Θα περίμενε κανείς ότι η αυξανόμενη παραγωγή θα μπορούσε να εξισορροπηθεί, ιδιαίτερα στην **καταναλωτική κοινωνία**, από την αυξανόμενη ζήτηση, που τόσο έντονα υποδαυλίζεται² απ' τη διαφήμιση. Όμως, παρ' όλα αυτά, επειδή η ζήτηση δεν αρκεί για να καλύψει την προσφορά, την παραγωγή, δημιουργείται ένα τεράστιο φάσμα ανεργίας.

Αντιμετωπίζοντας ευρύτερα το θέμα μερικοί υποστηρίζουν ότι η εξειδίκευση οδηγεί στην απανθρωπιά. «Πρέπει ο ειδικός», γράφει ο Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, «να βρίσκεται μέσα στον άνθρωπο και όχι ο άνθρωπος μέσα στον ειδικό, καθώς συμβαίνει συχνότατα σήμερα». Και στη συνέχεια αναφέρει: «Η εκούσια κάθειρξη³ του ειδικού δημιουργεί κλίμα παγερής μοναξιάς και αλλοτρίωσης. Ένας παγερός άνεμος απανθρωπιάς φυσάει συχνά εκεί μέσα και καταστρέφει μερικά καλοπλασμένα πνεύματα και μερικές εύφορες ψυχές».

Αθανάσιος Κ. Κιτσάκης, Κοινωνικά δοκίμια, Αθήνα, εκδόσεις Γρηγόρη, σ.σ. 62-68 (διασκευή)

ΘΕΜΑΤΑ

A. Να αποδώσετε περιληπτικά το νόημα του κειμένου σε 100-120 λέξεις.

μονάδες 20

B1. Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, σύμφωνα με το κείμενο, το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη:

α. Η εξειδίκευση δεν αφορά όλες τις μορφές εργασίας.

β. Η απόκτηση της εξειδίκευσης βασίζεται αποκλειστικά στις δεξιότητες του ανθρώπου.

γ. Με την εξειδίκευση μπορεί να βελτιωθεί η ποιότητα των αγαθών και των υπηρεσιών.

δ. Στον χώρο της επιστήμης, η ύπαρξη της εξειδίκευσης θεωρείται αναγκαία, καθώς η γνώση έχει όρια.

ε. Με την εξειδίκευση ο άνθρωπος ευαισθητοποιείται περισσότερο.

μονάδες 10

B2. α) Να βρείτε δύο τρόπους ανάπτυξης της τέταρτης παραγράφου του κειμένου («Αντιμετωπίζοντας τώρα... στο χώρο της τεχνικής.»); Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μον. 3)

β) Να βρείτε τα δομικά στοιχεία της έκτης παραγράφου του κειμένου («Η προωθημένη... τεράστιο φάσμα ανεργίας.»). (μον. 2)

γ) Πώς επιτυγχάνεται η συνοχή ανάμεσα στις λεπτομέρειες της δεύτερης παραγράφου («Η εξειδίκευση του ατόμου... επιβάλλουν οι εκεί συνθήκες.») του κειμένου; (μον. 2)

μονάδες 7

B3. α) «**Η αυξανόμενη παραγωγή θα μπορούσε να εξισορροπηθεί, ιδιαίτερα στην καταναλωτική κοινωνία, από την αυξανόμενη ζήτηση, που τόσο έντονα υποδαυλίζεται απ' τη διαφήμιση.**»: Να αναγνωρίσετε το είδος της σύνταξης στην παραπάνω περίοδο και να την μετατρέψετε στην αντίθετή της (όπου αυτό είναι δυνατόν). (μον. 2).

² ενισχύεται έμμεσα

³ φυλάκιση

β) Να βρείτε στο κείμενο δύο παραδείγματα μεταφορικής/ συνυποδηλωτικής χρήσης της γλώσσας.
(μον. 1)

μονάδες 3

B4. α) Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τις συνώνυμές τους της στήλης Β' (τρεις λέξεις της στήλης Β' περισσεύουν). (μον. 5)

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. αυτάρκεια 2. αναπόδραστη 3. αδρομερή 4. καταμερισμός 5. αλλοτρίωση	α. λεπτομερή β. γενική γ. διαίρεση δ. βασική ε. αναπόφευκτη στ. αύξηση ζ. αποξένωση η. αυτονομία

β) Να γράψετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου: άνοδο, μεγιστοποίηση, αμβλύνει. (μον. 3)

γ) Να δημιουργήσετε προτάσεις με τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου: **πνευματικές ικανότητες**, **καταναλωτική κοινωνία**. (μον. 2)

μονάδες 10

Γ. Η εξειδίκευση είναι ένα φαινόμενο που χαρακτηρίζει τις σύγχρονες μεταβιομηχανικές κοινωνίες, καθώς οι αλλαγές που έχει επιφέρει η τεχνολογία καθιστούν αναγκαία την εξειδίκευση των εργαζομένων. Σε ένα άρθρο σας στη διαδικτυακή εφημερίδα του σχολείου σας να αναφερθείτε στα αποτελέσματα αυτού του φαινομένου (θετικά και αρνητικά) και στον τρόπο με τον οποίο μπορούν να περιοριστούν οι αρνητικές συνέπειές του.

μονάδες 50

Καλή επιτυχία!!!